

Minden este megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám: 61
Előfizetési árak: Évente 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej, havonta 25 lej, egy hétre 6 lej

Első évfolyam — 6. szám

Péntek

Cluj-Kolozsvár, 1932 június 24

Nincs pénz

mondják a kormányok és hivatalok urai. Nincs pénz, mondják szárazon és röviden és nem fizetik ki a nyugdíjhátralekakat, nem fizetik a tisztviselőket, nem fizetik ki a szállításokat. Nincs pénz, ordítja minden hivatalos száj s mivel nincs, becsukják az iskolákat, szélnek eresztik a tanárokat, megölik a kulturát. Nincs pénz, sirják, jajgatják, panaszozzák és nem fizetik ki a kórházi szállításokat, a mézáróst, a péket, a gázt, a villanyt, a fát, aminek egyszerű és természetes következménye, hogy az orvos nem tud operálni, a beteg nem tud meggyógyulni, a kórház nem gyógyintézet, hanem halottaskamra lesz. Hyen halottaskamra már az egész ország. Nincs itt már pénz semmire. Azaz pardon, egyre van, — a választásokra. A választási kampány ütközeteiben hallottuk azt az „érvet“, hogy a választásokra, se több, se kevesebb, mint 400, ird és mondd, négyszázmillió lej kell. Ezt az „érvet“ különösen a liberálisok és a volt kormány tagjai hang sulyozzák. Szép pénz! Vajjon hang a pártok a saját tapasztalataikból beszélnek? S most bevallják, hogy a múlt választásokban ők ennyit költöttek? Nem lehessen tudni, de valószínű! Jelenleg, biztos forrásból úgy tudjuk, hogy a Vajda-féle választási kormány csak 40 millió lejt irányzott elő a választási költségekre. Tehát a régi 400 milliótól elég messze vagyunk. Ezzel szemben megállapítható, hogy 1928-ban a Maniu-kormány 69 milliót költött a választásokra, 1931-ben pedig a „hivatalos“ statisztika szerint Jorga-Argetoianuék 80 milliót költöttek a választásokra. De előirányozni ők is 150 milliót irányzottak elő. Hogy elköltötték-e, azt már csak a főkönyvelőjük tudná megmondani, az hallgat, hallgat, mint a fü. Amint látjuk, van tehát pénz bőven. Választásokra, kortescélokra, pártcélokra elherdálni, van elég pénz. Csak arra nincs, amire kell. Iskolára, egyházakra, kulturára, kisebbségi kulturcélokra, adósságokra, tartozásokra, fizetésekre, szociális célokra, a nép sorsának feljavitására, a nyomor enyhítésére. Ezekre nincs. De választásokra van. 400 millió. Szent Isten! Hová tűnhetik el ennyi pénz? Hogy elfolyik ez a választási pénz. Akár 400, akár 40 millió. Hát nem jobb volna azt hasznosabb célokra fordítani?

A Sipkaszorosban minden csendes...

Dr. Dan Liviu prefektus a választási kilengésekről

CLUJ-KOLOZSVÁR. A rohamlépésekben közeledő választások egyik legfontosabb technikai kérdése a közrend és a közcsend sértetlensége, különösen a Vajda-kormány által beígért szabad és tiszta választások szempontjából.

Ezzel a legidősebb kérdésrel kapcsolatosan munkatársunk ma délelőtt felkereste dr. Dan Liviu, Kolozsmegye új prefektusát, aki erre a nagvfontosságú választási kérdésre a következő érdekes kijelentéseket tette:

— A jelenlegi kormány által garantált szabad és tiszta választás technikai megoldásában a pártok jóhiszeműségén kívül rendkívül fontos a megyék, illetve az egész ország közrendjének és közcsendjének teljes épségben tartása. Ennek a célnak a hatóságok éber és kettőzött figyelme s a jól szervezett rendőrség és csendőrség feladatához híven és köteleességszerűen — de mint a legutóbbi Maniu-kormány választásain is történt — kifogástalan pártatlansággal igyekeznek megfelelni.

— Még emlékezhettek a választópolgárság erre az önként adódó tiszta választásokra, amikor az egész ország majdnem egyhangú lelkesedése hívta Maniuék kormányra s mégis ennél a választásnál is történtek kisebb-nagyobb kilengések. Ezeket a jelenségeket,

amit főleg a választási tettleges inzultusokhoz szokott regáti kerületekben fordultak elő, a választással járó izgalmak, egyéni tulbuzgóság és temperamentum okozta.

— Valószínű, hogy ezuttal is lesznek a választási harc hevében kisebb-nagyobb incidensek, de

ezideig még sem Kolozsmegyből, sem az ország más helyéről komoly választási zavargásokat nem jelentettek.

— A bukaresti híradások egyrésze a választási porondon állítólag elhullott „első vér“ről, politikai véleményem szerint, nem egyéb sovány nyári kacsnál, amelyet a harcok pártajtó minden választási kampány előtt fel szokott eregetni. Hasonló esetnek tartom a regáti sajtóban Dimitriu volt liberális miniszter inzultusáról megjelent választási ötletet is.

— Ami Kolozsmegye jelenlegi munkaprogramját illeti, erről — tekintve, hogy a jelenlegi kormány megbízatása csak ideiglenes — részleteket nem mondhatok. Most minden a rendes közigazgatási kerékvágásban halad, simán és csendesen. Szóval, hogy egykori kolozsvári piarista diákként az ismert kisebbségi kifejezéssel összegeztem az eseményeket, egyelőre csak ennyit mondhatok: a Sipka-szorosban minden csendes...

Még nem zárultak le a kartell tárgyalások

CLUJ-KOLOZSVÁR. Az Országos Magyar Párt permanenciában levő vezetőségéhez naponta érkeznek be a vidéki magyar tagozatok jelölők ajánlásai, amelyeket a június 25-én délelőtt kezdődő elnöki tanács fog feldolgozni és a június 26-i intéző-bizottság elé terjeszteni. Ezen a napon, azaz vasárnap dönt a Magyar Párt intéző-bizottsága a beérkezett képviselő és szenátor jelölők listák felett.

Popovici Mihály miniszter Kolozsváron tartózkodása alatt a még mindig le nem zárt kisebbségi kartell-tárgyalásokat intézi, dr. Hatieganu Emil miniszter pedig a nemzeti parasztpárt vidéki és ennek befejezése után központi jelöléseit

tárgyalja, a párt végrehajtó bizottsága élén. Ugy a kartell-tárgyalások, mint a jelölések néhány nap múlva befejeződnek s a nemzeti parasztpárt betérjeszti listáját a kolozsvári törvényszékhez. Ugyancsak pár nap múlva helyezik el a törvényszéken a Magyar Párt, zsidó párt, liberális és Averescu párt listáit is. A közjegyzői hitelesítés szerint eddig csak a kolozsvári lista vezetőinek neveit közölhetjük. Ezek a következők: a Magyar Párt listavezetője gróf Bethlen György, a zsidó párté dr. Fischer József, a liberális párté dr. Lepădatu Sándor, az Averescu-párté dr. Bornemisa Sebestyén.

A lausannei s genfi konferenciák nagy léptekben haladnak a csőd felé

Az amerikaiak új terve

BERLIN. Az utolsó jelentések szerint, a lapok egyöntetűen megállapítják, hogy a nemzetközi konferenciák a meg nem egyezés csődjé előtt állanak. A kátyubajutás a tetőpontját még ma, de legkésőbb holnap eléri. Minden jó szándék dacára a konferenciák semmiféle eredményt sem tudtak elkönyvelni. A lapok egy befejezési háborúról beszélnek. A német lapok hangsúlyozzák, hogy ha Franciaország mereven fenntartja a fegyverkezési készülődéseit és hatalmi nyomását Németország és Európa felett s tovább is őrzi tankjait és ágyuit, akkor a német küldöttség máris csomagol és megy hazafelé.

LAUSANNE. A leszerelési konferencia tegnapi értekezletének nagy szenzációja van. Az amerikai delegátusok, akikről az volt a közzelfogás, hogy csak pusztán szemlélői a konferenciának, javaslatot terjesztettek a konferencia elé. A javaslat olyan nagyjelentőségű, hogy ha megszavazásra kerül, egész más képet fog nyújtani egyes államok technikai és katonai felszerelése. Az amerikai delegátusok, akiknek külön felhatalmazásuk van az Egyesült Államok elnökétől, hogy a konferencia sikerét minden eszközzel megmentse, azt a javaslatot terjesztették elő, hogy minden állam hadifelszerelését és technikai felszerelését, mely a háboruban eszközül szolgál, kétharmadára csökkentse. Az amerikaiak bejelentése sok vitára adhat alkalmat.

HÁROMSZÉK EGYHANGUAN SÁNDOR JÓZSEFET JELÖLTE

CLUJ-KOLOZSVÁR. Háromszék vármegye magyarpárti tagozata ma táviratilag értesítette Sándor József szenátort, hogy a Sepsiszentgyörgyön megtartott jelölőbizottsági gyűlésen közfelkiáltással, egyhangulag szenátorának jelölte.

MINISZTEREK A KIRÁLYNÁL

BUCURESTI. Vajda Sándor miniszterelnök tegnap kihallgatáson jelent meg a királynál, akinek a folyó ügyekről tett jelentést. Ugyan csak audiencián jelent meg D. R. Ioanitecu munkaügyi miniszter is.

A PARLAMENT MUNKÁJA

BUCURESTI. A Dimineata szerint a parlament munkaprogramja előreláthatólag tovább fog tartani egy hónapnál. Először az igazolási vita ígérkezik igen hosszúnak és izgalmasnak, aztán a felirati vita fog előreláthatólag hosszabb időt igénybe venni. A Ház végleges megalkulása után több pénzügyi törvényjavaslat, majd a Jorga-kormány néhány törvényének módosítása (uttörvény, konverziós törvény) kerül sorra. Szeptember előtt aligha ér véget a parlament nyári ülésszaka.

GOGA — JORGA — AVERESCU

BUCURESTI. Goga a Curentulnak adott nyilatkozatában kétségbe vonja a választások szabadságát és több krassómegyei községből hozzaérkezett panaszt hoz fel állításának igazolására.

A lapok közlik a Jorga-párt választási manifestumát, amely főleg a konverzióra támaszkodva, kéri a parasztság szavazatát.

Averescu az Indreptarea mai számában fog válaszolni a Neamul Românesc támadásaira. A marsall egyébként Severinbe utazott pihenni és csak egy hét múlva kezdi meg agitációs körútját.

PATRASCANUT IS LETARTÓZTATTÁK

BUCURESTI. Patrascanu bukaresti ügyvédet, az ismert kommunista vezetőembert, tiltott propaganda miatt letartóztatták.

MIÉRT PANASZKODNAK AZ ELLENZÉKIEK?

BUCURESTI. A Dreptatea mai számában foglalkozik az ellenzéki pártok panasaival és megállapítja, hogy ezek a sirámok azt a célt szolgálják, hogy előre alibit bizonyítsanak. Az ellenzéki pártok már látják, hogy csufos vereséget fognak szenvedni és már előre mentséget keresnek erre a vereségre. A közvélemény azonban tisztában van ezzel a manőverrel és a kellő értékükre szállítja le a panaszokat.

A NEMZETI PARASZTPÁRT KIÁLTVÁNYA

BUCURESTI. A Curentul szerint talán ma publikálják a nemzeti parasztpárt választási manifestumát.

BUCURESTI. A nemzeti parasztpárt bukaresti központi klubhelyiségében tegnap nagy sürgős-forgás volt, mert megkezdték a jelölőlisták végleges összeállítását. Először Beszarabia és Bukovina listáit tárgyalták. A munkát ma folytatják.

A szociálisták és antiszemiták együtt

BUCURESTI. Az ellenzéki pártok közös bizottságának tegnap esti ülésén a LANC és a szociálisták megbízottai is résztvettek.

KOKAINMÉRGEZÉS ÁLDOZATA LETT A FIATAL GHICA

BUCURESTI. Az ilfovi törvényszék vizsgálóbírója tegnap kapta meg a Ghica Ion, a tragikusan elhalt repülő haláláról szóló orvosi szakvéleményt. A szakvélemény szerint Ghica kokainmérgezésnek esett áldozatul. A vizsgálóbíró a jelentés alapján teszi meg további intézkedéseit. Egyelőre tegnap elutasította az egyik letartóztatottnak, Chitu gyógyszerésznek szabadlábra helyezési kérését.

Elhalasztják a választásokat?

BUCURESTI. Az Epoca szerint politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a választásokat a mezei

munkálatok miatt el fogják halasztani. A Rador távirati iroda ezt a hírt határozottan megcáfolja.

Megint bomlik a liberális párt

BUCURESTI. A liberális pártban a Lupta értesülése szerint, súlyos ellentétek keletkeztek az öregek és ifjak között a jelölések körül. Az ifjú liberálisoknak nem adnak elég teret az érvényesülésre s ennek következtében sokan kilépnek a párt-

ból és átmennek Bratianu Györgyhöz, vagy a nemzeti parasztpárt-hoz. A helyzet az, hogy Duca pártja, mely eddig 40—45 mandátumra számított, már meg volna elégedve 30 mandátummal is.

A porosz tartomány új elnöke

BERLIN. A porosz tartománygyűlés 197 szavazattal Kerl képviselőt választotta meg elnöknek. A

szocialista jelölt 91, a kommunista 53 szavazatot kapott. A centurmpárt 64 üres szavazatot adott le.

A vízművek leszállították a munkások fizetését

Vajjon a vízdíjakat is leszállítják?

CLUJ-KOLOZSVÁR. A városi vízművek munkásaival kötött kollektívszerződés alapján békés uton nem tudta a bérrevíziót megejteni, így tehát annak elintézése a Munkaügyi Inspektorátushoz került. A Munkaügyi Inspektorátus ma délutánra idézte be a feleket a békéltető tárgyalások lefolytatására.

A tárgyalások 10 órakor kezdődtek meg az Inspektorátus helyiségében dr. Chirila Ioan vezérfelügyelő elnökle mellett. A bérrevízió alapját a január hóban lefektetett piaci ármegállapítások képezték, amely irányba lesz az azután bekövetkező időkben megejtendő béremelés, vagy bérredukciókra vonatkozólag is. A piaci ármegállapítások alapján január és május hónapok között 5 százalék esés mutatkozott. A munkások tiltakoztak a bérredukció ilyen arányu keresztülvitele ellen s a régi bérek fenntartását kívánták.

A megegyezés végre a déli órákban jött létre. Ennek eredményeként a munkások fizetését 2 százalékkal fogják redukálni június hónapra. Ezzel szemben a jövőben megejtendő bérrevíziók alapját nem a január hóban lefektetett piaci árak fogják képezni, hanem a május hóban lefektetett piaci ármegállapítás adatai.

Egy román katonaszökevény végigfosztoqatta a budai villákat

A budapesti főkapitányság ma délután letartóztattott két veszedelmes betörőt, Cifranics István 32 éves építési munkavezetőt és Csőregi András 26 éves szere-

rőt, román katonaszökevényt, akik az utóbbi időben valósággal végigfosztoqták a budai villákat és üzleteket.

Különös előszóval törtek be a gyógyszerárakba.

Tegnap végre sikerült elfogni mind a két betörőt a Batthyány-uc-

ca 46. számú ház alagsorában. A detektívek felszólították a betörőket, hogy vezessék őket azokra a helyekre, ahol betörtek. A két betörő

harmincnyolc helyre vezette el a detektíveket, ahová betörtek

és amikor már holtfáradtan megkérdezték tőlük, hogy hol törtek be még, az egyik betörő vállvonogatva felelt: „Ha mi azt meg tudnánk mondani...”

Megismétlődött a Steinherz féle gyilkosság

Megmérgezte, aztán ötször egymásután felakasztotta a makacs életuntat

PRÁGA. Furcsa gyilkossági pört tárgyalt az olmtüzi bíróság. Ez a per sok tekintetben emlékeztet a Steinherz-esetre. Kallab József közműves 800 korona honorárium ellenében megölte Pollak Lipót súlyosan beteg koldust, aki vallási meggyőződésből nem akart öngyilkos lenni és inkább megfizette Kallabot, hogy ölje meg őt. Az olmtüzi esküdtek egyhanguan úgy találták, hogy a közműves nem követett el gyilkosságot és felmentették őt a súlyos vád alól. Kallab József a tárgyaláson azzal védekezett, hogy ő teljesen ártatlan, mert csak azt tette, amire a súlyosan beteg koldus megkérte és amiért rendszeresen meg is fizetett. Négyszer próbálta felakasztani Pollakot, az akasztás azonban egyik esetben sem sikerült. Később Pollak minden áron azt akarta, hogy mérgezzék meg őt. Először maltert vakart le a falról,

belekeverte egy pohár vízbe és ezt adta át méregként az öreg koldusnak, aki azonban rájött, hogy a vízben nincs mérge és nagyon dühös lett rá. Ekkor azután feketére festett sört adott neki, Pollak azonban megint csak rátámadt, hogy becsapta, mert a sörben nincs mérge. Végül is nem maradt más hátra számára, mint ötödször is felakasztani Pollakot. A kötél először elszakadt s új kötelet kellett vásárolnia. Amikor aztán látta, hogy Pollak arca kékülni kezd, megijedt és gyorsan levágta őt. Az elnök megállapította az aktákból, hogy Pollak az ötödik akasztás után még három percig élt és csak akkor halt meg. Az elnöknek arra a kérdésére, tudta-e, mit cselekszik, Kallab azt válaszolta, hogy józan állapotban nem követte volna el a tettét. Mielőtt felakasztotta Pollakot, egy liter bort ivott meg.

A munkaügyi miniszter a resicai munkásokért

BUCURESTI. A resicai munkások küldöttségét tegnap fogadta D. R. Ioanitescu munkaügyi miniszter, aki azonnal érintkezésbe lépett az ipar- és kereskedelmi és közmunkaügyi, valamint a pénzügyminiszterrel, majd közölte a munkásokkal, hogy a legfőbb gazdasági tanács útján a legsürgősebb intézkedéseket fogja megtenni a resicai üzemek további működésének biztosítása és a munkások béreinek kiutalása végett.

Rokkantigazolványt gyártó irodát lepleztek le

BUCURESTI. A bukaresti rendőrség egy rokkantigazolvány-hamisító irodát fedezett fel, amelynek vezetője Ion Urzica, a hadügyminisztérium egyik irodavezetője. Urzica hamis igazolványaival bűntársai felvették a rokkantjárulékokat, amelyeken aztán megosztottak. Valószínű, hogy a pénzügyminisztériumban is volt bűntársuk. Urzicát letartóztatták.

Hütlén üzletvezető

BUCURESTI. A rendőrség letartóztatta Ilarian Gheorgescut, a Rigler-cukrászda üzletvezetőjét, aki a cégtulajdonosoktól adófizetés céljára kapott összeget eltulajdonította, majd az adóban lefoglalt milliós értékű berendezést csalárd uton az árverésen 120.000 lejért megvásárolta.

HOLTTEST AMELY MEGSZÖKIK

BIHARKERESZTES. Horváth János István fuvaros, az utszéli fán egyben akasztott embert talált. Levágta, törté kocsijára tette és Berettyóújfalusi felé indult, hogy átadja a hatóságnak. Utközben hátránézett és badis meglepetve látta, hogy a „holttest” eltűnt. Ugy látszik, utközben magához tért és megszökött.

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 23.

BUCURESTI. 1 és 2: Gramofon. 6: Diniu-zenekar. 8:40: Gramofon. 9:20: Szimfonikus hangverseny. 10:15: Áriák.

BUDAPEST. 6: „Helyes gyermeknevelés”. Borzay Margit előadása. — 6:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — 7: Két elbeszélés, irta és felolvassa Révész Béla. 7:30: A rádió házikvintettjének hangversenye. 8:30: „A nyári napforduló régi magyar szépségkésai”. Madarassy László dr. 9: Nagy Izabella magyar nótákat énekel Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 10: A rádió külügyi negyedórása. 10:15: Strauss János-hangverseny. 11:45: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. 12: A Broadway Boys jazz-zenekar hangversenye a felső-margitszigeti Tarján-étteremből. 1: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye.

BÉCS. 5:25: Gyermekóra. — 6: Hangverseny. Dalok. — 6:50: Eszperanto. 7: Hangverseny. 9:05: Napforduló ünnep. 11: Bruckner: D-moll mise. 12:20: Rácz Béla és cigányzenekara a Pataky-féle vendéglőből.

PÉNTEK, JUNIUS 24.

BUCURESTI. 1 és 2: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 20:10: Gramofon. — 21: Seidmann saxofon művész. 21:30: Szinjelenet.

BUDAPEST. 11:15: postás zenekar. — 2:05: Hangverseny. 18: Divatsevegés. — 19: Szolnoki Tarka Janesi és cigányzenekara. 20: Az olimpiaszra induló vizi-póló-csapat bucsuztatása. 20:15: Előadás. 20:45: Virányi szalonzenekar hangversenye. 21:35: Tolvajok az irodalomban, dr. Hevesi Sándor. 22: Hangverseny. 23:15: Gramofon. Utána Kis Béla és cigányzenekarának hangversenye.

BÉCS. 22:15: Wagner: Bolygó hollandi, opera. 24:45: Gaudriot-jazz.

HIREK

Főszerkesztő: S. NAGY LÁSZLÓ
A szerkesztésért és kiadásért felel:
MAYER ANTAL

Naptár Junius 24. péntek. Róm. kath.
Ker. János szül. Görög. Nast.
Sf. Ioan B. Prot. Johann d. T. Izralita.
19. Szivan.

Jóestét!

Az új kormány az álláshalmazási törvényt szigorúan fogja alkalmazni. Szegény Jorga, mi lesz belőle? Hat tanári állása után huz fizetést s ebből majd ötöt lehuznak.

Szegény Németország, Hitler szobafestő a diktátorjelöltje. Németország képe most nem festői, inkább szobafestői...

A liberális lapok szerint a kormányparti kortések Duca meggyilkolásának hírért költötték. Jó vicc. Mindenki tudja, hogy Ducát nem lehet agyonütni.

Popovici Mihály egy kolozsvári interjúban azt mondta, hogy a magyarparti kartell ötlétét szuggesztált neki. Miniszter ur, szuggesztio, vagy autósuggesztio?

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint a lehülés és esőzések, zivatarok terjeszkedése dél és kelet felé.

Inspekciós gyógyszerárak. Dr. Biró, Főter; Apostol, C. Reg. Ferd; Demeter, C. Motilor; Palóczy, C. Vict.

Szeptember 1-ig szabadságolrváthják a katonákat. Miután folyó évben az újoncok bevonulása később várta, történt a szokottnál, a kiképzés július 15-ig fog tartani. Ezen időponttól fogva szeptember 1-ig szabadságolrváthják a katonákat.

Ez volt az utolsó mákói. Tegnap a kolozsvári csendőrség az utolsó mákófalvi banditát, Sipkó Jánost is átadta az ügyészségnek. Ez volt az utolsó. Sipkót kedden éjjel fogta el az egeresi csendőrség. A husz éves tehetséges banditánál nem találtak ugyan semmit, de többi társai és saját vallomása alapján kiderült, hogy ő is tevékeny tagja volt a mákói utonálló rablóbandának.

Beperelt kereskedő. Hermann Dani kolozsvári kereskedő váltóhamisítás vádjá alatt állott ma a törvényszék előtt. A vádló Makkizman Mór, aki azzal vádolja Hermannnt, hogy a tőle kapott váltót megegyezés nélkül töltötte ki. A védő, dr. Augustin Rusu azonban cáfolja, hogy váltóhamisítás történt volna és egy tanura hivatkozik, akivel bebizonyítja állítása valóságát. A tárgyalást elhalasztották.

A gázoló sofför. A Tábla ma tárgyalta Bodis János sofför bűnperét, aki véletlenségből elütötte Nagy Józsefet. Az ügy a törvényszék elé került, ahol Bodist 3 hónapi elzárásra és 6000 lej pénzbüntetésre ítélték. A vádlott és a védője, dr. Zamfir Saragea fellebbeztek. A Tábla a mai tárgyaláson elogadta a fellebbezést és a büntetést leszállította 2 havi börtönre és 1000 lei pénzbüntetésre. A vádlott semmitőszékhez fellebbezett.

Arad lett Románia nyugatiégi-állomása. Arad légikikötőjét ényes ünnepség keretében, több ezer főnyi közönség jelenlétében vatták fel. Csernovicon és Konsancán kívül Aradano van légi kikötő.

Még mindig nem kaptak sem segélyt, se pénzt az árvizkárosultak

CLUJ-KOLOZSVÁR. A tavaszi árvizek már rég elvonultak. A pusztulások nyomán felszáradtak a könnyek. Minden károsult úgy gondol vissza a pusztításokra, mint valami borzalmas álmokra. A pusztulás azonban valóság volt. Annyi jaj, annyi nélkülözés és szenvedés igazolta ezt a valóságot, amely mindegyik olyan váratlanul tört elő, hogy a szerencsétlen embereknek alig maradt idejük menekülésre.

A pusztulások után már hónapok teltek el anélkül, hogy valaki is gondolna a szerencsétlen kárvalottakra. A pusztulás pillanatában, mikor az ár javában söpörte a kis-exisztenciák házeit és földi javait, dr. Tataru Coriolan akkori erdélyi miniszter — mint ismeretes, — 500 ezer lej gyorssegélyt utalt ki a károsultak részére. Ezzel egyidőben társadalmi akció kezdődött meg, amelyről mai napig semmi hír. A károsultakat annak idején

azzal vigasztalták, hogy a kormány megtéríti kárukat. Az akkori kormánynak azonban ennél sokkal fontosabb gondjai voltak, semhogy az ígértét valóra váltsa és segített volna ezeken a szerencsétlen embereken. A társadalom és a kormány közönye folytán egy lépés sem történt abban az irányban, hogy a pusztulás nyomai eltűnjenek. Ma is igen sokan vannak hajlék nélküli emberek, akiknek házikóját az árvíz szétrombolta. Vajon ki a felelős ezért a mulasztásért, ezekért a soha nem folyósított segélyekért? Végre kellene tenni lépéseket, hogy az árvizrombolások nyomai eltűnjenek.

Az új interimár-bizottság programjába vette úgy a városrendezés régóta vajdudó ügyét, mint a szociális nyomor enyhítését. Reméljük, hogy rövidesen sor kerül e pusztulások nyomán is erre az építő, szépítő munkára.

Megindultak a határ vándorai.

A hatodik hadtest bíróságának izgalmas napja volt ma délelőtt. Csoportonként vezették elő a lerongyolódott munkátlan határátlépőket. Az első szállítmány hat tagból áll. Rongyosak, éhesek és a szeme néhánynak könnyes is. Fölolvassák a neveket: Stanca Emeric, Bihari Ferenc, Weinberger Leopold, Kály Etelka, Kanyaró Vilmos és Frear Stefan. A feltett kérdésekre pedig: honna jöttél, miért jöttél, mi a célod, kivétel nélkül egyformák a feleletek:

— Magyarországból jöttünk. — Munkát szeretnénk és itt akarunk maradni!

— Egyéb mondanivalójuk nincsen? — kérdi a bíró.

— De igen. — Szeretnénk nem éhezni tovább.

Következik az ítélet: Stanca 3 hónapi fogház, Bihari 15 nap, Weinberger 3 hónap, Kály Etelka 15 nap, Kanyaró három és Frear 1 hónapi fogházbüntetést kapnak.

A kolozsvári posta nem bíz a adóhivatalokban. Az utóbbi időben a kolozsvári adóhivatalok zsákokba varrt fémpénz-csomagokat akartak a postán feladni, amiknek felvételét a posta határozottan elutasította azzal az indoklással, hogy ők nem ellenőrizhetik, hogy tényleg annyi értéket tartalmaznak-e, mint amennyit a burkolaton jeleznek. Ez az intézkedés nagy ellenhatást váltott ki az érdekeltekben és elhatározták, hogy illetékes helyen panaszt emelnek a kolozsvári posta ellen.

Elítelt katonaszökevények. Két megismétlődő katonaszökevény jön sorra: Rostás Sándor és Rác Dumitru. Rostás már 31 éves, de még mindig katona. Marostordán teljesített katonai szolgálatot, ahonnan először 1926-ban, majd 1931-ben, végül pedig az idén február hónapban szökött meg az ezredével. Jutalom két évi börtönbüntetés. Rác Dumitru 24 éves és kétszeri szökés terheli lelkiismeretét. Megbüntették valami kisebb vétségért. Egész Szilágy megyéig, szülőfalujáig gyalogolt, három heti erdőben bujkálással. A hadbíróság két évi börtönnel sújtotta ezt a vádlottat is. Még van kettő: Tatár László és Olár Sándor. Az előbbi egyszerű dezertálásért hathónapi fogházzal, míg Olár Sándort többszöri lopás és határátlépésért két évi börtönnel büntette a hatodik hadtest bírósága.

Eret vágott a fűrész. Ma délután félegykor Máté György 19 éves munkás állított be felkötött, véres karral a mentőállomásra. Görbe-ucca 8. szám alatti lakásán fát fűrészelt. Az éles fűrész kiugrott a fából s Máté György kezére esett. A bal hüvelykujját teljes hosszában elvágta és kezefején eret vágott. Mire a mentőkhöz ért, már tele volt a vastag kötés vérral és a lépcsőkre cseppent a vér. A szerencsétlenül járt fiatalember sebeit a szolgálatos mentőorvos kötözte be.

Elütötte a vonat. Az elmúlt napon a medgyesi állomás közelében a rohanó vonat elütötte és a pályastről kidobta Deutsch Rózalia marosújvári gazdasszonyt. A vonatot berobogott az állomásra, senki sem vette észre a balesetet. Csak egy 62 éves nénikének vágta le a lábát a halálkerék, aki a vonat érkezésekor több, mint egy fél óráig jajgatott, kiabált segítségért. Nem hallotta senki. A szerencsétlen asszony elájult. Nagy későre aztán rátaláltak, beszállították a tövisi kórházba, majd segélynyújtás után vonatra ültették Deutsch nénit és Kolozsvárra jött a vonat. Az állomásra kitelefonálták a mentőket, akik a szerencsétlen asszonyt a sebészeti klinikára szállították. Állapota nem életveszélyes.

Mellbelötte magát egy orvos-tanhallgató. Budapestről jelentik: A Vilmos császár-ut 55. szám alatt levő Bethlen István internátusban Papp István 24 éves orvostanhallgató tegnap délelőtt Frommerpisztollyal mellbelötte magát. Életveszélyes állapotban volt, amikor a mentők a Rókusba vitték. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy az orvostanhallgató tragédiájára világosságot derítsen. A jó családból való fiatalember állítólag anyagi okok miatt akart megválni az élettől. Rákosligen élő szüleit még a délelőtti értesítették az öngyilkossági kísérletről.

Garibaldi szobrot kap Magyarország. Budapestről jelentik: Ünnepléses keretek között vasárnap leleplezik le a nagy olasz szabadsághős, Garibaldi szobrát a budapesti múzeum kertben. A szoborleleplezési ünnepélyen számos közéleti kiválóság vesz részt. Az ünnepi beszédet Gömbös Gyula honvédelmi miniszter mondja.

Ujból császára lesz Kinának. Londonból jelentik, hogy Pu-Yi kínai excsászár, Mandzsúria államfője, újból felveszi a császári címet.

— Elhalasztották a Krenner-féle sajtópert. Ma délelőtt a törvényszék Ortopan-tanácsa a dr. Krenner-féle sajtóper tárgyalását a jövő péntekre, július 8-ra halasztotta el.

— **Átadták az ügyészségnek az orvosi fakultás titkárát.** Amint már megírtuk, tegnap a rendőrség le tartóztatta Drághi Ioant, az egyetem orvosi fakultásának titkárát, okmányhamisítás és sikkasztás címen. A nyomozást dr. Chendi Károly rendőrkapitány végezte, aki három éjjel és három nap nyomozott az ügyben, amíg a konkrét bizonyítékokat ma meg is találta. A rendőrségi vizsgálat után ma már át is adták Drághi-t az ügyészségnek.

— **Dögvész fenyegeti Csikágót.** Csermák, Csikágó főpolgármestere, ugynevezett dögvészhirodményben hívta fel az összes csikágói háztartásokat a háziszemét azonnali elégetésére, mert 2400 uccaseprő sztrájkbalépett. Az uccaseprők ugyanis két hónap óta nem kapták meg fizetésüket. — Hát már Csikágó is követi a mi példánkat?

— **Repülőgép, amely kidobja utasait.** Amerikában érdekes találmányt mutattak be, melynek segítségével a bajbajutott repülőgép pilótája minden veszedelem nélkül kidobhatja a gépből az utasokat. Egy gomb nyomására megnyílik az utas ülése alatt levő csapóajtó s mialatt az ülés kiesik, rejtett ejtőernyő bontakozik ki az ülés felett s az utast a dereka köré fonódó acélgyűrű erősíti az üléshez. Mindegyik ülést külön gombnyomásra lehet lebocsátani. A kísérletek alkalmával az utasok 4000 láb magasságból üléssükkel egvütt teljes kényelemben és biztonságban értek földet. (?)

— **1500 dollárhamisítót fogtak el.** Az Egyesült Államok bünygyi rendőrségének főnöke hivatalos jelentésében megállapítja, hogy a pénzhamisítás a múlt évben messze felülmúlt minden eddigi rekordot. Ebben az évben 1524 pénzhamisítót tartóztattak le. A legtöbb hamis pénz Newyorkban van forgalomban. A szeszcsempészek is óriási mennyiségű hamis pénzt hoztak forgalomba.

— **16 utas meghalt egy részeg állomásfőnök miatt.** Ma megkezdtek a tárgyalást a gössi (németországi) vasuti katasztrófa okozóinak bűnperében. Tavaly augusztus 16-án történt, hogy Göss állomáson hibás váltóállítást következtében egy gyorsvonat beleszaladt az állomáson veszteglő tehervonatba, a személykocsik összetörték és 16 utas meghalt, 5 súlyosan és 45 utas könnyebben sebesült meg. A vizsgálat során kiderült, hogy Hönigmann József gössi állomásfőnök 12 órás szolgálat után csak 5 órát aludt, hét órán át korezmázott, azután átvette egy tisztviselőtársától a 24 órás szolgálatot s közben elaludt. Így történt, hogy a hinterbergi állomás telefonos felhívását nem értette meg és szabad utat jelezte a gyorsvonatnak, holott a pályát egy tehervonat elállította. Vele együtt a vádlottak padjára került a váltóblokkház két őre is, akiket szintén bűnös mulasztás terhel.

ROMÁNIA MEGSZÜNTETI A FÜRDŐKEDVEZMÉNYEKET A MAGYAR ÁLLAMPOLGÁROK RÉSZÉRE

BUCURESTI. A román kormány rendeletet adott ki, mely szerint a magyarországi fürdővendégek és üdülni vágyók részére szóló eddigi kedvezményeket eltörli. Ez a rendelet semmi szín alatt sem fogja az idegenforgalmat előbbre vinni.

SPORT

VERESÉGET SZENVEDETT
COCHET, A TENNISZ-VILÁG-
BAJNOK

LONDON. A wimbledoni tennisz világbajnokságok során Cochet, a francia világbajnok vereséget szenvedett angol ellenfelétől.

Kijelölték az olimpiászra kiküldendő uszókat. Budapestről jelentik: A magyar uszó-szövetség tegnap döntött arról, hogy kik fogják képviselni a magyar színeket az olimpiáson. Eszerint a 100 méteres gyorsúszásra dr. Bárnay Istvánt, Székely Andrást és a 100 méteres gyorsúszásbajnokság harmadik helyezettjét nevezi. A 400 méteres gyorsúszás résztvevői: Szabados és Wannie. A 4x200-as staféta tagjai: Bárány, Székely, Szabados, Mészöly. Tartalékok: Wannie és vitéz Halassy.

A szatmári Törökvas vasárnap Kolozsváron játszik. Az eseménytelen kolozsvári sportéletben igen nagy érdeklődésre tarthat számot a Törökvas kolozsvári szereplése. A szatmári Törökvas, mely az utóbbi időben igen sok figyelemreméltó eredményt produkált, ezúttal a Haggibbor reorganizált együttesével játszik. A Haggibbor szerepeltetni fogja új játékosait, valamint Rosenfeld Gyurit, aki hosszabb ideig az egyetemi csapat csatársorának volt a dirigense. Az igen szép küzdelmet ígér mérkőzés vasárnap este 7 órakor kezdődik.

Fantasztikus rablómesét eszelt ki egy szélhámos

BUDAPEST. Két és félével ez előtt Csizmás Oktávián segédhivatali igazgató, a rendészeti osztály házipénztárának vezetője feldultan rohant a szomszédszobába. Arca és szemei valami vörös folyadékkal volt leöntve. Kollégáinak azt adta elő, hogy reggel fél nyolc óra tájban két ismeretlen férfi bejött hozzá, maró folyadékkal leöntötték, földhözvágták és amíg tehetetlenül vergődött, 6700 pengő és 93 fillért elraboltak a pénztárból és elmene-kültek. Csizmásnak nagyon gyanus volt a viselkedése. A nyomozás csakhamar éppen Csizmás Oktávián ellen irányult, abból indulva ki, hogy az eladósodott tisztviselő feltűnő viselkedésének az az oka, hogy a hiányzó pénzt maga vette át és a rablóhistóriát is maga találta ki, visszaélésének felfedezésére. A nyomozás adatai szerint a kis fizetésű Csizmás Oktáviának több mint négyezer pengő adóssága volt.

A büntetőtörvényszék a bizonyítási eljárás lefolytatása után meg is állapította Csizmás Oktávián bűnösségét hivatali sikkasztás büntetésében, ezért öt egyévi és hathónapi börtönre, továbbá ötévi hivatali és politikai jogvesztésre ítélte. A Tábla a felek meghallgatása után tegnapi tárgyalásán ugyancsak helyben hagyta a törvényszék ítéletét.

Véres összeütközés Berlinben a kommunista és a nemzeti szociálisták között

BERLIN. A nap folyamán újabb véres összeütközések voltak a nemzeti szociálisták és a kommunista párt között Berlin utcáin. Egy halott és számos sebesült.

Németországban már állandó jellegű öltöttek a zavargások, ugyanígy, hogy már ártterjedtek az

ifjuságra is. E zavargások során a kölni egyetem hallgatói tüntetőleg nemzeti szocialista viseletben jelentek meg az előadásokon és ki akarták tüzni a Hitler zászlókat a főbejáratra. A kommunista diákok ezért megtámadták. Az összeütközésnek számos sebesültje van.

Kilenc asszonyt gyilkolt meg a felesége segítségével

Beismerte gyilkosságait a bécsi kékszakáll

BÉCS. Az esküdttörvényszék szerdán délelőtt kezdte meg Laudenbach Ferenc többszörös asszonygyilkos bűnperének főtárgyalását. Az ügyészség ugyancsak két gyilkossággal vádolja a bécsi kékszakállt, Laudenbach maga azonban a rendőri kihallgatás során nem kevesebb mint

kilenc asszony meggyilkolását ismerte be.

A sorozatos gyilkosságok leleplezése annak idején egész nagy port vert fel s heteken át a világ sajtójának szenzációja volt. Laudenbach Ferencnek az volt a trükkje, hogy apróhirdetéseket tett közzé a lapokban, házasságot ígért az áldozatul kiszemelt nőknek, kicsalta tőlük minden pénzüket, azután pedig eltette láb alól.

Az asszonygyilkos letartóztatása is szenzációs körülmények között történt. Február közepe táján a bécsi Ferenc József-pályaudvar ruhatárában

gyanus csomagot találtak, amelyből hullaszag áradt. Kinyitották a csomagot, amelyben két női felsőkar és két női comb volt. Majdnem ezzel egyidejűleg Amstettenben is találtak egy gyanús csomagot egy személyvonaton. Ebben a csomagban kar és láb nélküli törzs volt, amelyről hamarosan megállapították, hogy ugyanabból a holttestből származik, mint a pályaudvaron talált karok és combok.

A fej nem került elő. A rendőrség rövidesen kinyomozta, hogy a meggyilkolt és feldarabolt áldozat Puberl Anna 36 éves szakácsnő, aki az eltűnését megelőző napokban

állandóan Laudenbach társaságában volt. A nyomozás során kiderült, hogy Laudenbach Puberl Annával is apróhirdetés útján ismerkedett meg, kicsalta tőle 4700 schilling vagyonkáját, elvitte a lakására és ott meggyilkolta.

A holttest feldarabolásában segítségére volt felesége is, aki szintén a lakásban tartózkodott. Laudenbach feleségét az ügyészség szintén bűnsegédi részességgel vádolja.

Mahr Jusztina a klagenfurti pénzügyigazgatóság egy irodaigazgatójának elvált felesége volt. Laudenbach apróhirdetés útján megismerkedett vele is, rávette, hogy adja oda neki 3 ezer schilling készpénzvagyonát, majd őt is eltette láb alól.

A főtárgyalás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg s a tárgyalótermet zsúfolásig megtöltötte a nagyszámú közönség. Mikor ugyanis a két vádlottat a főtárgyalás mellett levő szobába felvezették, a vizionálás rendkívül izgatott volt. A házastársak ugyanis nem látták egymást, amióta letartóztatták őket. Amikor Laudenbachné megpillantotta férjét, rá akart rohanni. A magából kikelt asszony eszeveszetten rikácsolta: „Mit tettél? Miért kevertél bele engem ebbe a dologba?”

A viharos jelenetek a bíróság előtt is megismétlődtek.

Laudenbach az elnök kérdésére előadta, hogy bűnösnek érzi magát. A tárgyalás folyik. Mint érdekességet említjük meg, hogy az esküdtek között, akiknek ítélkezniök kell majd a kilencszere asszonygyilkos ügyében, egy nő is van.

Megmérgezte magát, mert az anyjával összeveszett

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ma délelőtt fél 11 órakor Oravetz Anna 16 éves gyári munkaslány megmérgezte magát, mert összeveszett az édesanyjával. Nagymennyiségű marószódát ivott a szerencsétlen teremtés, melytől azonnal elvesztette eszméletét és hiába csődült össze az anya kétségbeesett sikoltására az egész Kajántói-ut népe, az öngyilkosjelölt nem tért magához. Föl-puffadt ajkán végigcsurgott a hab, a halál hirnöke. Szemei felakadtak, és nem látott semmit, csak néha rázkódott meg teste az égő fájdalomtól. Már eszméletlenül feküdt a szép szőke Annuska, mikor megsértett édesanyja visszajött. Nem történhetett meg a csendes kibékü-

lés, de a negyedórával előbb lefolyt veszekedés helyébe kétségbeesett sikoltozás és egy oktalan tizenhat éves leány haláltusa lépett. Annuska magához tért, még mielőtt a mentők helyszínre érkeztek volna, de a rettenetes fájdalomtól ismét elvesztette öntudatát, úgyhogy csak a sikeresen alkalmazott orvosi műtét után nyerte vissza újból eszméletét. Dr. Pop szolgálatos mentőorvos végezte a gyomormosást, amelytől a halál kissé eltávolodott Annuska életétől, de állapota még mindig igen súlyos, amennyiben a nagymennyiségű maróanyag erősen összegegette száját és beleit. A beteg szülei kivásárára otthon hagyták.

Villany-, házteléfono-, csengő- és vízvezetékszerelési munkákat tökéletesen, jól és olcsón végez

Nádler,

Strada Avram Iancu
(Petőfi-u.) 17. szám.

A nyugdíjasok a régi nyugdíjvisszaállításáért

BUCURESTI. A nyugdíjasok szövetségének küldöttsége tegnap megjelent a pénzügyminiszternél s kérte annak a bizottságnak az összehívását, amely a nyugdíjak leszállításáról szóló Jorga-féle minisztertanácsi napló módosítására lesz hivatva. A pénzügyminiszter ígéretet tett a bizottság sürgős összehívására, egyben közölte a küldöttséggel, hogy az országos nyugdíjpénztár tegnap elkészítette a nyugdíjak folyósításához szükséges összes akreditívet, úgy, hogy legkésőbb holnap megkezdik mindenütt a nyugdíjak kifizetését.

Szaporodnak a kilakoltatási perek

CLUJ-KOLOZSVÁR. Az 1932. április 7-én a Monitorul Oficialban közzétett lakbérleti törvény 21-es szakaszának kegyes jóvoltából gomba módjára elszaporodtak a törvényszék, illetve a járásbírósa minden szekeriján a kilakoltatási perek. Ezen lakbérleti törvény értelmében a bérnemfizetés, ugyancsak a bérredukcióból származó kilakoltatási perek az új törvény életbelépésétől, 1932. május 1-től kezdődőleg a törvényszék hatáskörébe tartoznak. Azt mindenki tudja, hogy eddig a bérnemfizetése kilakoltatási perekben a járásbírósaág ítélkezett. Most minden más képpen van.

A jogkereső lakó, vagy házigazda beadja perét a törvényszékre, ahonnan az ügy letárgyalása után ítélet előtt a járásbíróshoz utasítják. Ez jelenti az első ügyvédi költséget. A járásbírósaág pedig vizsgálja az ügyet a törvényszék azon megokolással, hogy az új törvény értelmében nem tartozik hatáskörébe az ügy.

Ez már dupla ügyvédi költség. Ennyi erővel a lakbért is ki lehetne volna fizetni, de még semmi ítélet sincs, csak sirás és fogak csikorgatása egy lakó, bérlő, mint a tulajdonos részéről.

Sokasodnak és terjeszkednek tehát a lakbérleti perek. A fentemlített törvényhez utóhangként odaván írva, hogy a perek a törvényből keletkeznek. Ez a legmesszebbmenő naivitás. A pereknek okozója így nem a törvény, hanem a jogviszony, jobban mondva az életviszonyok. Ez pedig egyenesen rettető. Tehát a költöztető butor szekerék megduzzasztják a forgalmat és a kilakoltatási perek szaporodnak. És bonyolódhatnak azért, mert az új lakbérleti törvény megszüvegezése homályos, célszerűtlen. Egy célt szolgál csupán: főlöskégy ügyvédi költséggel kipréseli még kölcsönként kis pénzt is a megsoványodott, rongyos zsebekből

PAPIRUS

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii 22.
Telefonszám: 885.

PAPIRUS

Nyomatott a MAYER könyvnyomdában, Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám 61.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.